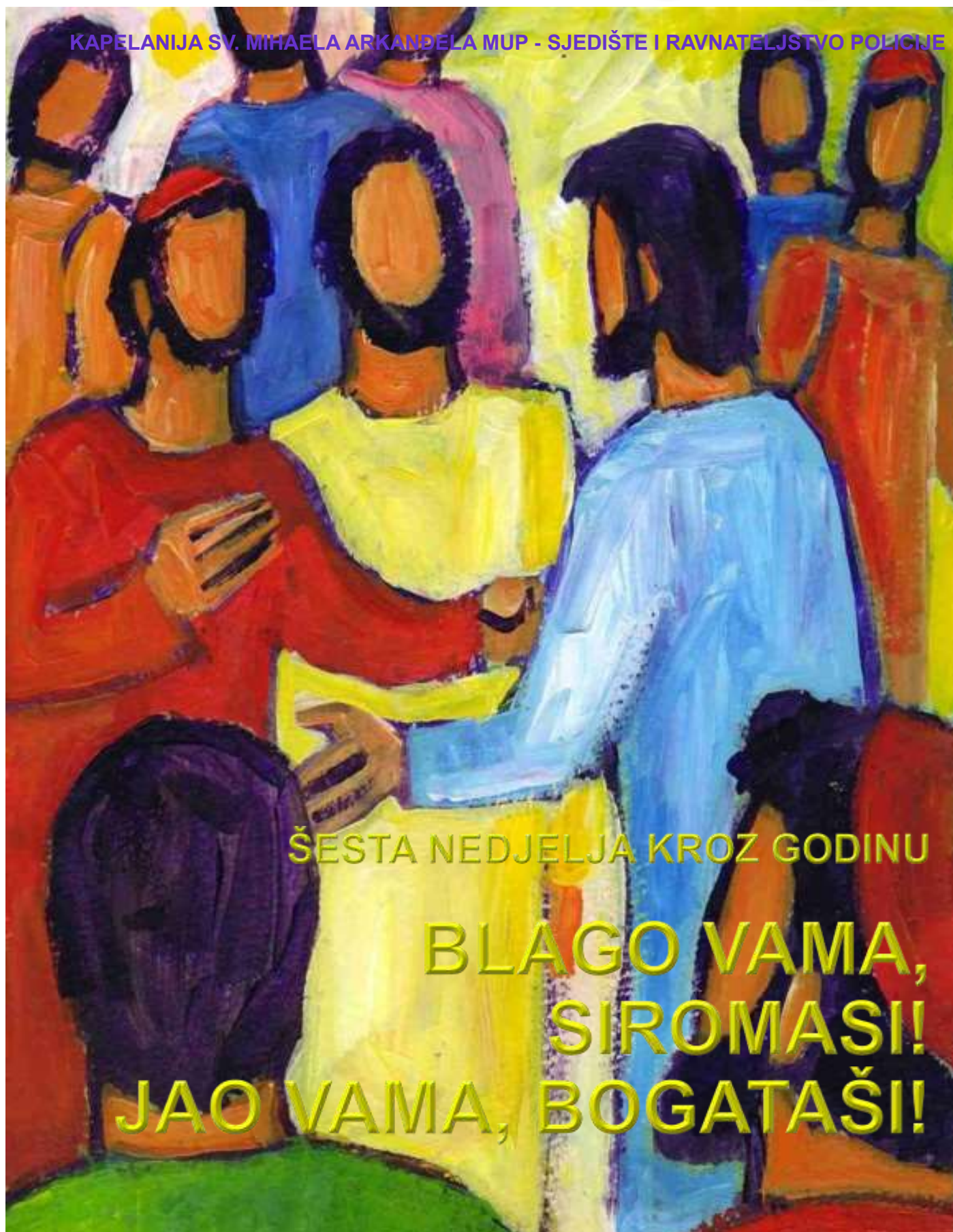

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

ŠESTA NEDJELJA KROZ GODINU

BLAGO VAMA,
SIROMASI!
JAO VAMA, BOGATAŠI!

mihael

4/2022.

**LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE**

Godište XVI. (2022.), broj 3 (510)
ŠESTA NEDJELJA KROZ GODINU
13. veljače 2022.

Kontakt:

vič. Željko Rakošec, policijski kapelan
tel.: 22 712, 85 682;
e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana
tel.: 88 853, 82 805;
e-mail: vbakula@mup.hr

Naslovna stranica:: Bernadette Lopez
Sinovi Zebedejevi
<https://www.hgiguere.net>

VELJAČA

Ned 13. ŠESTA NEDJELJA KROZ GODINU
Katarina Ricci, Kristina, Božidara
SVJETSKI DAN BRAKA

Pon. 14. Valentin

Uto. 15. Sigfrid Švedski, Onezim Klaudije,
Vitomir, Faust

Sri. 16. Julijana, Samuel, Daniel

Čet. 17. Sedam utemeljitelja Reda slugu BDM

Pet. 18. Šimun, Bernardica, Flavijan

Sub. 19. Konrad, Rajko, Blago, Ratko

MEDITACIJA

**Blago vama, siromašni, gladni,
potlačeni, nemoćni**

3

SLUŽBA RIJEČI: DVADESET I ČETVRTA NEDJELJA KROZ GODINU

ČITANJA

**Blago vama, siromasi!
Jao vama, bogataši!**

4

HOMILIJA

Blago tebi

8

KATEHEZA

**Isus iz Nazareta središte svemira i
povijesti**

10

Mali vjeronaučni leksikon

22

UZ BLAGDAN

Sigfrid Švedski

23

NAŠI POKOJNI

24

Blago vama, siromašni, gladni, potlačeni, nemoćni

Današnje Evanđelje obiluje provokacijama. Blaženstva s kojima nas Isus konfrontira stoje, danas možda više nego ikad, u potpunoj suprotnosti prema onome što nam društvo predočava kao apsolutno blaženstvo: bogatstvo, moć, vlast, priznanje... Promotrimo li pobliže te vrijednosti i s njima suočimo svoj vlastiti život, prije ili kasnije budi se u gotovo svakom čovjeku pitanje o tome što ima nosivost i opstojnost i nakon ovog zemaljskog života. To jednostavno pitanje, postavljeno od vremena do vremena pomaže nam da vlastiti sistem vrednota uvijek iznova relativiramo i ispravljamo: Kad si zamislim da sam stigao do kraja života i da gledam unatrag, što bih želio da ostane? Čega bih se želio s radošću sjetiti? Što mi se čini tako važnim da bih predao ljudima koji dolaze poslije mene, što bih im predao u nasljedstvo? Je li to zaista skupljeno bogatstvo, visoka dužnost u nekom predstojništvu ili vlast koju sam imao nad drugim ljudima? Ne ispunjavaju li me dubokim osjećajem sreće i zadovoljstva upravo oni odnosi koji su nastali iz pozitivno prebrođenih kriza i patnji, duboka iskustva ljudske prihvaćenosti, doživljaji u kojima sam se divio stvorenju u svoj njegovoj veličanstvenoj mnogostrukosti, trenuci u kojima sam i sam mogao biti kreativan (stvaralački)? "Blago vama..." – Isus nam s ljubavlju daruje korektiv na kojem možemo uvijek iznova mjeriti svoj vlastiti život.

"Blago vama..." sadrži i duboki izazov za nas, izazov koji ne smijemo neutralizirati ili olako, površno protumačiti. Bog ne želi samo našu vlastitu sreću, nego sreću i život svih ljudi. Pri tom mu nije stalo do malo sreće i malo života, nego do punine. Punina i savršenstvo jesu na kraju krajeva dar Božji, koji ipak imaju svoj početak ovdje i sada u konkretnom životu i to s našom pomoću. Bog je upućen na to, da se mi, već prema svojim snagama, zauzimamo za doličan život svih ljudi. Stoga se Crkva (a Crkva smo svi mi!) nikad ne smije solidarizirati s moćnicima, bogatašima, s onima koji na ovom svijetu imaju riječ! Njezino je mjesto uvijek na strani siromašnih i obespravljenih, bez obzira u kakvom se obliku u različitim dijelovima svijeta pojavljuju siromaštvo, žalost i svjetska bezmoćnost. Tamo gdje se Isusova blaženstva uistinu uzimaju ozbiljno, ozbiljno do zadnje posljedice, ostavit će nas strah i obeshrabrenost naočigled tobožnje nadmoćnosti svijeta. S Kristom kao suputnikom možemo puni povjerenja i bez straha, pa i onda kad nam se po ljudskim mjerilima čini da smo osuđeni na neuspjeh, sa srcem i rukama pronositi oslobađajuću vijest svim siromasima. Možemo li zaista propasti kad se Bog bori na našoj strani?

Prvo čitanje: Jr 17, 5-8

Proklet čovjek koji se uzda u čovjeka, a blagoslovljen koji se uzda u Gospodina.

Čitanje Knjige proroka Jeremije

Ovo govori Gospodin:
Proklet čovjek koji se uzda u čovjeka,
i slabo tijelo smatra svojom mišicom,
i srce svoje od Gospodina odvraća.
Jer on je kao drač u pustinji:
ne osjeća kad je sreća na domaku,
tavori dane u usahloj pustinji,
u zemlji slanoj, nenastanjenoj.
Blagoslovljen čovjek
koji se uzda u Gospodina
i kome je Gospodin uzdanje.
Nalik je stablu zasađenu uz vodu
što korijenje pušta k potoku:
ne mora se ničeg bojati kad dođe žega,
na njemu uvijek zelenilo ostaje.
U sušnoj godini brigu ne brine,
ne prestaje donositi plod.

Riječ Gospodnja

Čitanje iz Knjige proroka Jeremije možemo podijeliti na dva dijela. Prvi dio donosi prokletstva, a drugi blagoslove.

Jeremija u svom govoru primjenjuje običaj sklapanja ugovora gdje su prokletstva i blagoslovi bili neka vrsta jamstva da se ugovor ne će prekršiti jer kršenje donosi prokletstvo, a poštovanje ugovora blagoslov.

Ovonedjeljno čitanje uzeto je iz dijela Jeremijine knjige koja sadrži proroštva iz vremena kralja Jojakima (609. - 597. pr. Kr.). Na prijestolje ga je doveo egipatski faraon Neko. Nakon bitke kod Karkemiša 605. pr. Kr., postao je babilonski, a potom opet egipatski vazal. Njegovo priklanjanje Egiptu izaziva nove babilonske napade. Nije se pouzdavao u Boga nego u ljude na što ga je upozoravao Jeremija. Zanimljivo je da je Jojakim spalio spise proroka Jeremije.

Jeremija upozorava na opasnost od Babilonaca. Oni su kazna za grijeh otpada od Boga. Ovdje otpad od Boga ne znači pristajanje uz tuđa božanstva nego pouzdanje u čovjekove snage umjesto u Božju pomoć.

Otpjevni psalam: Ps 1,1-4.6

Blago čovjeku koji se uzda u Gospodina.

Blago čovjeku koji ne slijedi savjeta opakih,
ne staje na putu grešničkom
i ne sjeda u zbor podrugljivaca,
već uživa u zakonu Gospodnjemu,
o zakonu njegovu misli dan i noć .

On je ko stablo zasađeno
pokraj voda tekućica
što u svoje vrijeme plod donosi;
lišće mu nikad ne vene,
sve što radi dobrim urodi .

Nisu takvi opaki, ne, nisu takvi!
Oni su ko pljeva što je vjetar raznosi.
Jer Gospodin zna put pravednih,
a propast će put opakih .

Pripjevni psalam preuzima tematiku iz prvog čitanje uz dodatne slike govora o pravedniku.
Pravednik razmišlja o Zakonu Gospodnjem i ne pouzdava se u ljudsku snagu i mudrost.
Pouzdanje u Boga donosi blagoslov i ispunjava čovjeka.

Prve riječi psalma „blago čovjeku“ povezujemo s današnjim Evanđeljem.

Čitajući psalam iz kršćanske perspektive, moguće je pravednika iz psalma poistovjetiti s Kristom na križu (slika stabla što u svoje vrijeme plod donosi).

Drugo čitanje: 1Kor 15,12.16-20

Ako Krist nije uskrsnuo, uzaludna je vjera vaša.

Čitanje Prve poslanice sv. Pavla apostola Korinćanima

Braćo!

Ako se propovijeda da je Krist od mrtvih uskrsnuo, kako neki među vama govore da nema uskrsnuća mrtvih? Jer ako mrtvi ne uskršavaju, ni Krist nije uskrsnuo.

A ako Krist nije uskrsnuo, uzaludna je vjera vaša, još ste u grijesima. Onda i oni koji usnuše u Kristu, propadoše. Ako se samo u ovom životu u Krista ufamo, najbjedniji smo od svih ljudi. Ali sada: Krist uskrsnu od mrtvih, prvina usnulih!

Riječ Gospodnja

Nastavljamo, i ove nedjelje, pratiti Pavlov nauk o uskrsnuću.

Neki Korinćani su ili sumnjali ili javno izražavali svoje nevjerovanje u uskrsnuće od mrtvih. Kao što smo vidjeli u prošlom broju, obraćenim Grcima, koji vjeruju u besmrtnost duše, nerazumljiv je govor o uskrsnuću tijela. Za mnoge od njih tijelo je zatvor duše, a mudracu je sramota što mu je duh zarobljen u tijelu.

Za Pavla, ako nema uskrsnuća tijela ni Krist nije uskrsnuo. Ako Krist nije uskrsnuo, krštenje nema smisla jer grijesi nisu oprošteni, a vjera je uzaludna.

Čini se da oni koji ne vjeruju u uskrsnuće, od Krista očekuju samo pomoć u ovozemaljskim stvarima. Pavao na to odgovara: "Ako se samo u ovom životu u Krista ufamo, najbjedniji smo od svih ljudi".

Pavao nema ništa protiv toga da se čovjek pouzdaje u Krista u zemaljskim stvarima, ali s pogledom uperenim u nebesku domovinu.

Vladimir Blažanović, Uskrs novi život,
<https://akademija-art.hr>

Evandjelje: Lk 6,17.20-26

Blago vama, siromasi! Jao vama, bogataši!

Čitanje svetog Evandjelja po Luki

U ono vrijeme:
Isus siđe s dvanaesticom i zaustavi se na ravnu. Podigne oči prema učenicima i govoraše:

*Blago vama, siromasi:
vaše je kraljevstvo Božje!
Blago vama koji sada gladujete:
vi ćete se nasititi!*

*Blago vama koji sada plaćete:
vi ćete se smijati!*

Blago vama kad vas zamrže ljudi i kad vas izopće i pogrde te izbace ime vaše kao zločinačko zbog Sina Čovječjega!

Radujte se u dan onaj i poskakujte: evo, plaća vaša velika je na nebu.

Ta jednako su činili prorocima oci njihovi!

*Ali jao vama, bogataši:
imate svoju utjehu!*

*Jao vama koji ste sada siti:
gladovat ćete!*

*Jao vama koji se sada smijete:
jadikovat ćete i plakati!*

Jao vama kad vas svi budu hvalili!

Ta tako su činili lažnim prorocima oci njihovi.

Riječ Gospodnja

Isus u Lukinom evanđelju s posebnom naklonošću gleda na siromahe. Oni su, čini se, prvi prihvatili njegovu poruku. U samom nastupnom govoru u nazaretskoj sinagogi, rekao je da je poslan blagovjesnikom biti siromasima.

Isus blagovjesnik ne obećava siromasima bijeg od siromaštva, bogatstvo ili neko neočekivano nasljedstvo. On im nudi oslonac na Boga i osmišljavanje teškoća ovozemaljskog života. Prihvatanjem volje Božje prihvaćaju bit kraljevstva Božjega tako da i sami sudjeluju u njegovoj izgradnji

Ovdje nasuprot četiri „blago“, Isus stavlja četiri „jao“. Ovozemaljskom siromaštvu, gladi, plaću i progonu suprotstavlja ovozemaljsko bogatstvo, sitost, smijeh i pohvale, kao i njihove plaće u kraljevstvu Božjemu.

Ta četiri „jao“ usmjerena su na čovjekovu samodostatnost i samozadovoljstvo.

Isus zacijelo nema ništa protiv bogatstva, sitosti ili smijeha ali ako to bogatstvo nije stečeno na neispravan način i ako ne postane neka vrsta boga, ako nije usmjereno protiv čovjeka.

Sitost nije grijeh, postaje grijehom kad postane svrha čovjekova života. Smijeh i radost nisu grješni ako se ne radi o samozadovoljnom smijehu zbog omalovažavanja i nesreće drugih.

Kako je u četvrtom „blago“ Isus usporedio kršćane sa starozavjetnim progonjenim i osporavanim prorocima, tako je u četvrtom „jao“ one koji će biti hvaljeni usporedio s lažnim prorocima koji su govorili ono što je slušateljima odgovaralo, a nisu prenosili Božju poruku.

Blago tebi

Svatko tko je i malo zainteresiran za Bibliju čuo je za Blaženstva: *"Blago siromasima duhom, blago ožalošćenima oni će se utješiti, blago mirotvorcima, jer će se zvati sinovi Božji."* Divan tekst.

Pretpostavljam, po povratku s mise, kad vas netko pita što je danas bilo u evanđelju, onda ćete reći: *Blaženstva*.

No nije to baš tako. Možda niste primijetili. Blaženstva, kakva inače znamo, su blaženstva, kako ih je zabilježio evanđelist Matej. U Lukinu evanđelju blaženstva zvuče malo drugačije. Prvo što vidimo kod Luke je da uz blažene stavlja jao vama. S jedne strane: "Blago vama, siromasi" a s druge strane: "jao vama, bogataši". S jedne strane: "Blago vama, koji sada gladujete". S druge strane: "Jao vama, koji ste sada siti." "Blago vama koji sada plaćete", a "Jao vama koji se sada smijete, jadikovat ćete i plakati". "Blago vama kad vas zamrze ljudi i kad vas izopće i pogrde te izbace ime vaše kao zločinačko zbog Sina Čovječjega." A opet s druge strane: "Jao vama kad vas svi budu hvalili."

Kod Luke osjećamo da blaženstva nisu tekst nad kojim možete tako lagano meditirati i razmišljati. Ne, ovdje se radi o temeljnom stavu našeg života. Ili pripadaš onima koji su blagoslovljeni, ili si jedan od onih kojima Isus govori: "Jao vama!" Evanđelje je jasno.

Druga stvar koja se ističe jest da oblik blaženstava koje znamo iz Evanđelja po Mateju počinje: "Blago siromasima duhom", ili drugim riječima, "onima koji imaju duh siromaštva". Čak i ako netko ima veliko bogatstvo, još uvijek može imati duh siromaštva. Može u svom srcu biti siromašan.

Ovdje kod Luke zvuči mnogo teže. "Blago vama siromasi." I jasno je da je riječ o materijalnom siromaštvu, a ne o otkucaju srca. "Blago siromašnima." Da ne bismo pogrešno shvatili, Luka ne misli na sve siromašne.

Isus se obraća svojim učenicima koji sjede ispred njega. Gledajući ih, govori: "Blago vama siromasi."

Time je sve objašnjeno, siromaštvo nije samo pitanje novčanika, nego je siromaštvo pitanje učenishva.

Učenishva, ako netko slijedi Isusa, često znači i materijalno odricanje. Sjetimo se Petrovog bogatog ulova kad je na Isusovu riječ bacio mrežu. Na kraju se kaže: "Oni izvukoše lađe na kopno, ostaviše sve i pođoše za njim." Ostavivši svoje čamce i mreže, automatski je značilo da se odrekao kao ribar redovitih prihoda. Pošao je za Isusom, a to može značiti siromaštvo, glad i neimaštinu.

Pogledajmo jedno blaženstvo: "Blago vama koji sada plaćete." Ne misli se na sve koji plaću na ovom svijetu. Ima mnogo ljudi na ovom svijetu koji plaću. Ne, ovdje se misli na nešto drugo.

Žena plače zbog muževog nerazumijevanja, ljutnje i svađa zbog nedjeljnog odlaska na misu za što on uopće nema razumijevanja. Ona i dalje voli muža. Ponekad je to i obratno. Kad se djeca, pogotovo kad porastu, ponašaju suprotno onome čemu su ih roditelji učili i kako su ih odgajali. Javlja se žalost i tuga u srcima starih roditelja. Isus misli na tu žalost i taj plač, plač srca, žalost što vjera nema mjesta kod drugih.

Pogledajmo sada ovaj jao. Jao vama koji se sada smijete. Kako se danas može brzo ismijati običnog vjernika. Ismijati starije ljude koji idu redovito na svetu misu. Isus, jasno ne želi pokvariti, npr. karnevale. No, postoji smijeh koji prezire, koji ismijava.

Što imaju ti siromašni, gladni, žalosni, prezreni, odbačeni? Kakvu prednost imaju pred drugima da im Isus kaže blago vama.

Biblija kaže da će ti ljudi doživjeti kraljevstvo nebesko, doživjet će Božji zahvat već u ovom svijetu, vidjet će komadić Božje slave.

Što je s onima na koje se odnose Isusove riječi *jao vama, jao vama!*

Na aramejskom jeziku je to naricaljka kad bi netko umro. To jao ili aramejski „hoi“ nije nikakva osuda nego naricanje pred Bogom da opet dođemo na pravi put, da uđemo u skupinu onih kojima Bog kaže *blago vama*.

Kad Isus kaže *jao vama*, ne znači da si otpisan, nego znači poziv da se opet vratiš na Božju stranu.

U kojoj sam ja skupini?

Govori li mi Isus *blago tebi* ili *jao tebi*?

Taj jao znači da ga i boli i da pati što tako živiš.

Priredio Stjepan Harjač, policijski kapelan

<https://www.workingpreacher.org>

Giacomo Biffi*

Isus iz Nazareta središte svemira i povijesti

U sljedećih nekoliko brojeva objavit ćemo dijelove knjige **Giacoma Biffija „Isus iz Nazareta središte svemira i povijesti“**.

Knjigu je objavila **Naklada Verbum**, Split, 2006.

Tekstove prenosimo uz ekskluzivno dopuštenje izdavača koje vrijedi isključivo za „Mihael“, listić policijske kapelanije sv. Mihaela MUP i RP.

Prvo poglavlje

Psihologija

Uzbudljivo istraživanje

Nutarnji čovjekov svijet uvijek je tajna koja se nikada ne može posve otkriti. Još nam je teže približiti se bogatstvu Kristove duše i prodrijeti u njegovu psihološku stvarnost.

To istraživanje je osobito, problematično, uzbudljivo, ali i očaravajuće i neizbježno. Treba ga poduzeti s poniznošću i uvijek budnom sviješću koliko su naše spoznajne mogućnosti neprikladne.

Ipak, u tom pothvatu hrabri nas pomoć koju nam pružaju evanđeoski podaci, koji nam velikodušno - premda preko razbacanih, prigodnih i često neizravnih svjedočanstava - objavljuju misli, mentalitet, afekte, osjećaje, temperament, stil izražavanja i ponašanja našega Spasitelja.

Velika jasnoća ideja

Ono što na prvi pogled upada u oči u Isusovu naučavanju jest izvanredna jasnoća ideja. Sve je jasno naviješteno bez dvosmislenosti i oklijevanja. Dvojbe, bijeg u subjektivizam, kolebljive formule ("možda", "po meni", "čini mi se"), tako česte u našem govoru, nikada se ne susreću u njegovim govorima. U njima također ne nalazimo prenemaganja, koketiranja, očitu popustljivost "slabe misli".

Isus, štoviše, očituje sigurnost koja bi bila gotovo razdražujuća kada ne bismo bili osvojeni objektivnom uzvištenošću i sjajnošću njegova nauka.

U Kristovim govorima, u njegovu gledanju na stvari - a doticao se je brojnih i različitih tema - ne postoji fragmentizacija ili nesklad misli. Sve je sakupljeno i sjedinjeno oko dviju temeljnih tema koje se uvijek iznova susreću: teme "Oca" (otac koji je na početku svakog oblika postojanja) i teme "Kraljevstva", konačnog cilja napetosti između stvorenja i njihova hodočašća kroz povijest.

*Kardinal Giacomo Biffi, nadbiskup Bologne u miru, u ovoj knjizi odgovara svima koji žele znati nešto sigurno i istinito o Isusu iz Nazareta.

Pozornost prema konkretnoj ljudskoj stvarnosti

Isus nema ništa zajedničko s rastresenim misliocem koji je tako zadubljen u svoja visoka razmišljanja da i ne primjećuje malene stvari. Isto tako, nema ništa zajedničko s nadčovjekom koji prezire biti uključen u beznačajne, svakodnevne stvari. Naprotiv: Isus se pokazuje kao pozoran promatrač, zainteresiran i suosjećajan, "svakodnevne" stvarnosti u koju smo svi uronjeni.

Iz njegovih izreka i prispodoba proviruju brojne normalne scene ondašnjega i današnjeg života: dijete koje se inati kako bi dobilo što želi; mladići koji se igraju na trgu koristeći se tradicionalnim pjesmicama (Lk 7,32: "Nalik su djeci što sjede na trgu pa jedni drugima po poslovići dovikuju: 'Zasvirasmo vam i ne zaigraste! Zakukasmo vam i ne zaplakaste'"); susjed zanovijetalo koji te uznemirava i noću te ti ne da mira dok mu ne udovoljiš; žena koja ne odustaje dok ne pronađe novčić koji se je otkoturao ispod namještaja; žena koja, dok rađa, trpi porođajne boli, no potom radosna zbog svoga novorođenčeta zaboravlja podnesene boli; sluga koji slave dok je gospodar odsutan; nepošteni i lukavi upravitelj; zbrka svadbene gozbe; bankari koji nude kamate na uloženi kapital; lopov koji provaljuje u kuću bez upozorenja; putnik koji upada među razbojнике; nezaposleni najamnici koji na trgu čekaju da ih netko uposli; domaćica koja mijesi brašno te ga pušta da se uskvasi. I tako dalje.

Tko tako govori, očito je netko tko se nije zatvorio i utvrdio u samom sebi, nego je sposoban gledati oko sebe te sa simpatijom sudjeluje u svakodnevnoj ljudskoj komediji.

Isus se u svojim prispodobama služi najobičnijim stvarima: čaše i tanjuri koje treba oprati, svjetiljka i svijećnjak, sol koja se koristi

u kuhinji, čaša hladne vode, staro vino koje je bolje od novoga, raskidana odjeća, trun i greda, ušica igle, šteta nastala od moljaca i hrđe, kratkotrajni poljski cvjetovi, prvi smokvini listovi, grm gorušice, sjeme koje pada u različita plodna tla, ribarska mreža koja istodobno sakuplja dobre i loše ribe, ovca koja se udaljuje od stada te se izgubi. I ovaj bi se popis mogao puno više produžiti.

Ovo što je rečeno trebalo bi dostajati kako bi nas uvjerilo da Isus ne nalikuje nekom ideologu koji, pod utjecajem svojih veličanstvenih teorija, više ne vidi niti uzima u obzir beznačajne prilike običnog puka.

Upravo ova njegova osjetljivost za male konkretne stvari te njegovo neusporedivo umijeće da ih uključi u najviša razmišljanja omogućuju mu da govori svima, učenima i jednostavnima, o najuzvišenijim istinama koristeći se jasnim i izvornim jezikom; jezikom puno različitijim od mnogih profesionalnih mislilaca i ne malobrojnih sudionika političke scene.

Snažna volja

Blistavilu njegove inteligencije i učinkovitosti njegova govora odgovara volja bez mlakosti, koja je u stanju brzo izvršiti potrebne izbore i držati se donesenih odluka bez ikakva kolebanja. Svijest o vlastitom poslanju nosi duboko u srcu te ne dopušta da ga u tome išta omete.

Ponekad ova čvrstoća izlazi na vidjelo čak i u vanjskom ponašanju. Nazočni su impresionirani njegovim držanjem, a evanđeosko pripovijedanje je to i zabilježilo: "Krenu Isus sa svom odlučnošću prema Jeruzalemu" (Lk 9,51). Izvorni tekst je još znakovitiji: to prosopon esterisen tou poreuesthai eis Ierousalem. ("ukruti mu se lice te krenu prema Jeruzalemu").

On je voda koji, idući u određenim trenucima pred svima na putu koji si je zacrtao, zrači tolikom odlučnošću da u onima koji ga slijede izaziva divljenje, podložnost, uznemirenost: "Putovali su tako uzlazeći u Jeruzalem. Isus je išao pred njima te bijahu zaprepašteni, a oni koji su išli za njima prestrašeni" (Mk 10,32).

Sloboda pred rodbinom i protivnicima

Isus se uvijek iznova pokazuje potpuno slobodan. Nitko ga ne može odvratiti od njegovih nakana.

Slobodan pred onima iz svojega "klana" koji su, nakon što su ga smatrali ludim (usp. Mk 3,21), mislili kako bi mogli izvući kakvu korist iz njegova uspjeha i glasovitosti te su nastojali s njim uspostaviti odnose (usp. Mk 3,31-34).

Slobodan je pred prvacima svoga naroda i pred svojim protivnicima, koji su ga nastojali onemogućiti u njegovu poslanju. Njima bi odsječno odgovorio: "Otac moj sve do sada radi pa i ja radim" (Iv 5,17).

Priznaje i poštuje autoritet, ali ne poznaje straha pred nositeljima autoriteta. Dosta je sjetiti se grdnji upućenih farizejima i pismoznancima (usp. Mt 23,32). Ne oklijeva da saducejima, koji su obnašali najviše svećeničke službe, očituje svoje neslaganje s najodlučnijim riječima: "U zabludi ste jer ne razumijete Pisma ni sile Božje" (Mt 22,29). Bez ustručavanja upućuje riječi i Herodu, tetrarhu Galileje: "Idite i kažite toj lisici" (usp. Lk 13,32).

Uostalom, njegovu otvorenost izričito priznaju i oni koji mu se protive, kao farizeji i herodijanci koji mu se jednom obratiše riječima: "Učitelju, znamo da si istinit i ne mariš tko je tko jer nisi pristan, nego po istini učiš putu Božjemu" (Mk 12,14).

Ivan Marko Rupnik, *Uskrsnuli*, <https://www.zupa-kaizerica.com>

Sloboda od prijatelja

Isus ostaje slobodan - a to je bez sumnje još teže - i pred srdačnim izljevima pažnje prijatelja kada osporavaju njegovo poslanje.

Najznačajniji i zapanjujući je slučaj s Petrom. U Cezareji Filipovoj apostol je, s izrazima nedostiživa veličanja, pohvaljen za svoju nadahnutu ispovijest vjere. Odmah poslije, kada si je dopustio da odvrća svoga Učitelja od "puta

križa", doživio je tvrde riječi: "Petar ga uze na stranu i počeo odvrćati: 'Bože sačuvaj, Gospodine! Ne, to se tebi ne smije dogoditi!' Isus se okrenu i reče Petru: 'Nosi se od mene, sotonu! Sablazan si mi jer ti nije na pameti što je Božje, nego što je ljudsko'" (Mt 16,22-24).

U trenutku krize, kada su ga mnogi učenici napustiti jer nisu znali prihvatiti govor o njegovu "tijelu" i "krvi" kao hrani i piću, on ne popušta ni za malo, ne ublažuje svoje tvrde tvrdnje za ljubav dijaloga i "zajedništvu bez istine": "Isus reče Dvanaestorici: 'Da možda i vi ne kanite otići?'" To je jedna od najdramatičnijih i najdojmljivijih rečenica koje je izgovorio Spasitelj.

Sloboda od tuđih sudova

Isus je slobodan čak i od "privida kreposti". Naime, uopće se ne brine o zločestim i očito neutemeljenim sudovima koje je narod mogao imati o njemu. On ide naprijed svojim putem, čak i po cijenu narušavanja vlastita dobra glasa: "Dođe Sin Čovječji koji jede i pije, a govori se: 'Gle, izjelice i vinopije, prijatelja carinika i grešnika!'" (Mt 11,19).

Reklo bi se da i na sebe primjenjuje opomenu koju izriče drugima: "Jao vama kada vas svi budu hvalili" (Lk 6,26).

Osjetljivost duše

Često se događa da neki posve autonoman i emancipiran duh naposljetku proizide bezosjećajan, indiferentan prema tuđem zlu te općenito premalo osjetljiv.

To nije slučaj s Isusom: u njega je potpuna sloboda, koju smo uočili, otvorena snažnoj osjetljivosti te širokoj lepezi osjećaja.

Na primjer, pred "teološkom" instrumentalizacijom nesreće ne zna suspregnuti srdžbu, što je uočljivo u slučaju čovjeka s usahlom rukom kojega mu dovode u subotu da ga izliječi kako bi ga mogli optužiti (usp. Mk 3,1-6). Tada doziva siromaha pred sve, postavlja ga u sredinu te, kako donosi izvorni tekst, zaokruži po prisutnima pogledom punim srdžbe (met orges), ražalošćen (syllypoumenos) zbor tvrdoće njihova srca.

Suosjećanje

Još češće evanđelisti primjećuju njegovo suosjećanje prema svim ljudskim bijedama. To čine koristeći se glagolom koji u svojoj etimologiji priziva čak i fizičko ganuće: splahnizesthai ("osjetiti suosjećanje") iz splanhna ("dubine srca").

To stanje duše osjeća Spasitelj čuvši žalostan vapaj dvojice slijepaca iz Jerihona (Mt 20,34: "Isus se ganu"); vidjevši tjeskobu udovice koja sprovodi sina jedinca (Lk 7,13: "Kad je Gospodin ugleda, sažali mu se nad njom i reče joj: 'Ne plači!'"); vidjevši oko sebe izgladnjelo mnoštvo (Mk 8,1: "Žao mi je naroda jer su već tri dana uza me i nemaju što jesti"); u promatranju raspršenih i izgubljenih ljudi (Mk 6,34: "Vidje silan svijet i sažali mu se jer bijahu kao ovce bez pastira").

Ivan Marko Rupnik, *Isus i Samaritanka*, <http://www.monterarieti.com>

Prijateljstvo

Isus je imao živ osjećaj prijateljstva u svim njegovim različitim stupnjevima intenziteta.

Svojim "prijateljima" naziva apostole (usp. Iv 15,5). Radi se o pažljivom i brižnom prijateljstvu do te mjere da se on brine o njihovoj premorenosti: "Hajdete i vi u osamu na samotno mjesto, i otpočinite malo" (Mk 6,31). Među Dvanaesticom najbližijim drži Petra, Jakova i Ivana te ih želi sa sobom u veličanstvenom trenutku Preobraženja (usp. Mk 9,28), u tegobnim trenucima Getsemanija (usp. Mk 14,32-42). Samo Ivanu je podijeljen naslov: "učenik kojeg je Isus ljubio" (usp. Iv 13,23; 19,5; 20,2; 21,7.20).

Izvan kruga apostola posvjedočeno je da je gajio veliku naklonost prema članovima obitelji iz Betanije: "Isus ljubljaoše Martu i njezinu sestru i Lazara" (Iv 11,5).

Djeca i žene

Poznata je Isusova prijaznost prema djeci: "Donosili mu dječicu da ih se dotakne, a učenici im branili. Opazivši to, Isus se ozlovolji /doslovno: "ne mogaše podnijeti" (eganaktesen) / i reče im: 'Pustite dječicu neka dolaze k meni; ne priječite im jer takvih je kraljevstvo Božje!' Nato ih zagrli pa ih blagoslivljaoše polažući na njih ruke" (Mk 10,13-14.16).

Isus očituje veliku plemenitost duše prema ženama te više puta ustaje u njihovu obranu.

Od kamenovanja spašava nepoznatu ženu uhvaćenu u preljubu (usp. Iv 8,1-11); za vrijeme objeda, koji mu je priredio neki farizej, Isus - za razliku od zlih misli gospodara kuće - hvali grešnicu koja se je usudila pomašću ga pomazati i svojim suzama noge mu kvasiti (usp. Lk 7,36-50); odrješito odgovara Judi i drugim sustolnicima koji su kritizirali Mariju, Lazarovu sestru, zbog njene neočekivane geste i rasipnosti: "Pustite je, što joj dodijavate? Dobro djelo učini na meni" (usp. Mk 14,6).

Plač i radost

Kod Isusa su izvanredni psihološka čvrstina i gospodstvo nad sobom. Miran je i neustrašiv usred oluje koja prijeti da prevrne čamac (usp. Mk 4,35-41). Isto tako se sa začuđujućom snagom duše sučeljava s razbješnjelom svjetinom iz Nazareta koja ga želi ubiti te ih gotovo hipnotizira: "Čuvši to, svi se u sinagogi napune gnjevom, ustanu, izbace ga iz grada i odvedu na rub brijega na kojemu je sagrađen njihov grad da ga strmoglave. No on prođe između njih i ode" (Lk 4,28-30).

No, on nije hladnokrvni gospodin viktorijanskog društva, kojem je pitanje časti ne dopustiti vlastitim osjećajima da iziđu na vidjelo. Naprotiv, bez ikakva susprezanja Isus se pokazuje potresen, kao na primjer pred

suzama Marije, Lazarove sestre: "Kad Isus vidje kako plače, duboko se ganu"; štoviše "potrese se", precizira evanđelist (usp. Iv 11,33). I na pomisao o prijateljevoj smrti, "Isus zaplaka", tako da su nazočni komentirali: "Gle, kako ga je ljubio" (usp. Iv 11,35-36).

Promatrajući s uzvisine Jeruzalem, pred perspektivom njegova razorenja, Isus ne zaustavlja suze: "Kad se približi i ugleda grad, zaplaka nad njim govoreći: 'O kad bi i ti u ovaj dan spoznao što je za tvoj mir'" (usp. Lk 19,41-4:2).

Isus se zna i oduševiti, dopuštajući da ga zahvati radost učenika, sretnih što su do kraja doveli vlastito prvo iskustvo evangelizacije: "Vratiše se zatim sedamdesetdvojica radosni. U taj isti čas Isus uskliknu u Duhu Svetom: 'Slavim te, Oče, Gospodaru neba i zemlje'" (usp. Lk 10,17-21).

Isus je, dakle, bio čovjek koji je znao i plakati i biti radostan. Da je znao plakati, izričito je dokumentirano, kako smo vidjeli; a da je znao biti radostan u društvu, zaključuje se ako ne iz drugoga ono na temelju zadovoljstva s kojim su ga carinici - koji redovito bijahu veseljac i bečari - primali k svome stolu.

Kada je pred sobom imao izmučeni i napaćeni narod, djelotvorno se je brinuo da ga okrijepi. Zasigurno nije imao naviku pokvariti vedrinu i raspoloženje gozbe s previše melankoličkim razmišljanjem ili s neumjesnim govorima o gladi u svijetu.

Držeći se upravo Gospodinova primjera, sveti će Pavao kršćanima izložiti zlatno pravilo ponašanja: "Radujte se s radosnima, plačite sa zaplakanima" (Rim 12,15).

Ivan Marko Rupnik, *Isus i preljubnica*, <https://www.vjeraidjela.com>

Ivan Marko Rupnik, *Isus s učenicima*, <https://www.marcotibaldi.it/>

Isusovo "židovstvo"

Tolika punina čovječstva mogla bi nas navesti da Isusa držimo osobom toliko superiornom i idealnom da nadilazi svako antropološko katalogiziranje i svaku etničku i kulturnu specifikaciju: gotovo osoba bez državljanstva, bez pripadnosti i povezanosti. No ne bismo bili u pravu.

On razmišlja, govori, djeluje kao izvorni sin Izraela. Njegovo "židovstvo" je izvan rasprave. Tko to ne bi prihvatio, ne bi mogao reći da je dosegao njegovu stvarnu istinu: proizišao bi izmijenjeni i nevjerodostojni Kristov identikit.

Mentalitet, općenito poimanje i jezik Nazarećanina tipični su za njegov narod. Na njegove usne biblijski citati dolaze spontano i često. Njegovu narodu najpoznatija i najdraža imena - Abraham, Mojsije, David, Salamon, Izaija, Jona - s velikom naravnošću ukrašuju njegove govore.

Ovladao je osobitom dijalektikom rabina te se njome koristi u svojim prepirkama, kao kada tjera na šutnju pismoznance i farizeje polazeći od njihova tumačenja 110. psalma (usp. Mk 12,35-37; Mt 22,41-46).

Semitski stil

Stil njegovih govora jest stil semitskih književnika. Stoga su njegove izreke često izrečene u obliku "paralelizma" (koji koristi židovska poezija) u svim njegovim varijacijama. Navodimo samo neke od primjera.

Jednostavan paralelizam

Nije učenik nad učiteljem
niti sluga nad gospodarom svojim"
(Mt 10,24).

"Čašu koju ja pijem pit ćete,
i krstom kojim se ja krstim bit ćete kršteni"
(Mk 10,39).

Antitetički paralelizam

|| Svako dobro stablo rađa dobrim
plodovima, a nevaljalo stablo rađa
plodovima zlim. Ne može dobro stablo donijeti
zlih plodova niti nevaljalo stablo dobrih
plodova" (Mt 7,17-18).

Strofički paralelizam

|| Tko god sluša ove moje riječi i izvršava
ih, bit će kao mudar čovjek koji sagradi
kuću na stijeni.

Zaplušti kiša, navale bujice, duhnu vjetrovi i
sruče se na tu kuću,

ali ona ne pada. Jer - utemeljena je na
stijeni.

Tko god sluša ove moje riječi, a ne vrši ih,
bit će kao lud čovjek koji sagradi kuću na
pijesku.

Zaplušti kiša, navale bujice, duhnu vjetrovi i
sruče se na tu kuću

i ona se sruši. I bijaše to ruševina
velika" (Mt 7,24-27).

"Srce"

Isusovo srce je srce Židova. Na osobit i povlašten način ljubi svoju zemlju i svoj narod. Ponajprije se osjeća poslan svojoj zemlji i svome narodu: "Poslan sam samo k izgubljenim ovcama doma Izraelova" (Mt 15,24). Njegovoj zemlji i narodu upućeno je prvo privremeno poslanje apostola, koji su u tom pogledu primili točne ograničavajuće upute: "K poganima ne idite i ni u koji samarijski grad ne ulazite! Pođite radije k izgubljenim ovcama doma Izraelova!" (Mt 10,5-6).

Već smo vidjeli kako ga je pomisao na buduće razorenje Davidova grada ganulo do suza (usp. Lk 19,41-42).

"Integralist"

Isus je izraelit opslužitelj, koji časti sve zakonite tradicije svoga naroda. Svaku subotu, kao i svi drugi, posjećuje sinagogu. Svaku godinu slavi Pashu prema propisanom obredu. Kao i svi drugi, plaća porez u korist hrama: "Kad stigoše u Kafarnaum, pristupe Petru oni što ubiru dvodrahme pa mu rekoše: 'Učitelj vaš ne plaća dvodrahme?' 'Plaća', odgovori" (Mt 17,24-25).

Svako malo nekome se svidi ubrojiti Isusa među političke revolucionare i socijalne agitatore, ali nas svjedočanstva uvjeravaju upravo u suprotno. Ako bi ga se htjelo označiti riječju moderne prevratničke ideologije, prije bi ga se moglo označiti kao "integralistu".

Poštuje sve uredbe, čak i one koje su svećenicima dodjeljivali ulogu zdravstvenog autoriteta pri utvrđivanju ozdravljenja gubavaca: "Idite, pokažite se svećenicima" (usp. Lk 17,14). Uopće ne namjerava zamijeniti djelatelje pravde u redovitim poslovima: "Tada mu netko iz mnoštva reče: 'Učitelju, reci mome bratu da

podijeli sa mnom baštinu.' Nato mu on reče: 'Čovječe, tko me postavio sucem ili djeliocem nad vama'" (Lk 12,13-14).

Njegova "integritetnost" je tako bezuvjetna i potpuna da izbjegava uključiti se u osporavanje prisutnosti rimske vlasti na židovskom tlu. Štoviše, priznaje, barem praktično, pravo osvajača da nametne vlastiti novac te sakuplja porez (usp. Mk 12,13-17).

Financijski problem

Za razliku od onoga što se je ponekad tvrdilo, Isus kao dobar Židov ne demonizira novac. Poštuje ga te se, štoviše, brine da svome djelovanju pruži realističan financijski temelj.

Njegova mala zajednica ima točno određenoga blagajnika (usp. Iv 12,6; 13,29) te se oslanja na jednu vrstu "ustanove za uzdržavanje klera": Bila su s njim Dvanaestorica i neke žene koje bijahu izliječene od zlih duhova i bolesti: Marija zvana Magdalena, iz koje bijaše izagnao sedam đavola; zatim Ivana, žena Herodova upravitelja Huze; Suzana i mnoge druge. One su im posluživale od svojih dobara" (Lk 8,1-3).

"Nagrada na nebesima"

Isus pokazuje "židovstvo" svoje "formae mentis" čak i kada govori o duhovnom životu te o odnosu sa Stvoriteljem, pravednim sucem.

Nikada ne zaboravlja predložiti "korist" (također i izvanzemaljsku) kao poticaj na dobro djelovanje: "Velika je plaća vaša na nebesima" (usp. Mt 5,12; Lk 6,23). Brine se da nas obavijesti da živi i istiniti Bog nije sljedbenik kantovske etike; dakle, ne smatra da bi nezainteresiranost bila bitna i nužna odrednica moralno dobra vladanja: "Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti!" (Mt 6,4.7.17).

Mali vjeronaučni leksikon

Kum

Kum, latinski *compater* ili *patrinus*, tko je s nekim kao otac, u kanonskom pravu, svjedok pri sakramentu krsta i potvrde; ženska osoba zove se kuma. Zadaća kuma je da krštenika (dijete) zajedno s roditeljima predstavlja na krštenju te nastoji da krštenik poslije upozna i provodi kršćanski život; odraslom kršteniku kum pomaže u prihvatanju kršćanstva. Pri sakramentu potvrde briga je kuma da se potvrđenik ponaša kao Kristov svjedok te da živi i svjedoči kršćansku vjeru. Kuma izabiru roditelji ili sam odrasli krštenik; jednako i krizmanik. Kum može biti samo jedan ili kum i kuma; za potvrdu se preporučuje da to bude krsni kum.

Kumran

Kumran, arheološko nalazište na zapadnoj obali Mrtvog mora, nedaleko od Jerihona, otkriveno 1947. U razdoblju 1951.-56. godine, otkrivena je nastamba s grobištima i okolnim špiljama. U 11 špilja nađeno je otprilike 40 000 fragmenata 800-850 rukopisa (kumranski rukopisi). U nastambi je skupina neoženjenih muškaraca živjela nekom vrstom monaškog života.

Kumranska sljedba

Kumranska sljedba, u židovstvu, ezoterična sljedba, ogranak esena. Nezadovoljni odnosom Jeruzalemskog svećenstva i židovskih vlasti prema rimskim vlastima, povukli su se u pustinju, u Kumran. Ondje su se posvetili molitvi i vjerskim obredima, bavili su se fizičkim radom, prepisivanjem biblijskih spisa i sastavljanjem religiozne literature. Sljedba (jahad) obilježena je strogim obdržavanjem Mojsijeva Zakona, oporbenim odnosom prema jeruzalemskom svećenstvu, učenjem o eshatološkom boju koji će označiti dolazak dvojice mesija kraljevskoga i svećeničkog roda.

Kumranski rukopisi

Kumranski rukopisi, rukopisi pronađeni 1947. (i sljedećih godina) u Kumranu. Obuhvaćaju rukopise hebrejske Biblije (cjelovitu knjigu Izaija i fragmente ostalih knjiga SZ), komentare biblijskih knjiga, različite dosad poznate tekstove te nova djela židovske apokrifne i pseudoepigrafske literature, spise o ustrojstvu i nauku zajednice, od kojih je dosad samo jedan dio poznat, te spise na grčkom jeziku. Dosad su objavljeni gotovo svi važniji i potpuniji rukopisi. Rukopisi osvjetljaju vjersko i duhovno ozračje iz kojeg se razvilo rabinsko židovstvo i kršćanstvo.

Sigfrid Švedski

15. veljače

Sveti Sigfrid (Siegfried, Sigfridus, Sigurd), engleski misionar, benediktinac, „apostol Sjevera”, švedski biskup, rodio se u X. stoljeću, u engleskom gradiću Glastonburyju (Somerset). Nakon svetog Ansgara (801.-865.), nadbiskupa Hamburga i Bremena, prvog „apostola Sjevera”, Sigfrid je kao drugi dobio isti naslov. Bio je prvi od mnogih engleskih misionara, koji su širili kršćanstvo u Norveškoj, Švedskoj i Danskoj. Mladost je po svemu sudeći proveo u nekom samostanu u zapadnoj Engleskoj, a kao svećenik djelovao je u Yorku i Glastonburyju. Stigao je preko Norveške i Danske u Varend (provincija Småland), zajedno sa svojim nećacima, svećenikom Unamanom, đakonom Sunamanom i podđakonom Vinamanom. Tamo je podigao i crkvu. Proslavio se kad je 1008. u Husabyju (provincija Västergötland) pokrstio švedskog kralja Olofa Skötkonunga. Za to vrijeme njegove su nećake umorili poganski pljačkaši.

Kad se Sigfrid vratio u Varend, ugledao je kako na jednom jezeru pluta drveno vjetro s odsječenim glavama njegovih nećaka. Kralj Olaf odlučio je pogubiti ubojice, ali Sigfrid se usprotivio smrtnoj kazni. Nije htio uzeti ni novčanu odštetu, a takvim postupkom ojačao je svoj misionarski ugled. Relikvije Sigfridovih nećaka, svetih mučenika, počivaju u srednjoj lađi katedralne crkve u Växjöu. Sigfrid je propovijedao evanđelje u južnoj Švedskoj i gradio crkve.

Prva švedska biskupija uspostavljena je u gradu Skari (provincija Västergötland), a Sigfrid je postao prvim švedskim biskupom, sa sjedištem u gradu Växjöu (povijesna provincija Småland). Preminuo je 1045. u Växjöu. Svetim ga je proglasio oko 1058. papa Hadrijan IV. Mnogi, ponekad prijetni podaci o svetom Sigfridu potječu iz legende, nastale u XIII. stoljeću. Zaštitnik je Švedske, a štiju ga i katolici i protestanti, naročito u skandinavskim zemljama (Švedska, Norveška, Finska i Danska). Njegove relikvije nalaze se u danskim gradovima Kopenhagu i Roskildeu.

<https://www.velecasnisudac.com/>

NAŠI POKOJNI

ĐURO HARCET,

PU zagrebačka, 14.veljače 1993.

DUŠAN VUČETIĆ,

PU karlovačka, u službi, Karlovac, 17. veljače 1993.

MILAN KUZMANIĆ,

PU splitsko - dalmatinska, Split, 17. veljače 1996.

MIROSLAV NIKOLIĆ,

PU splitsko - dalmatinska, Split, 17. veljače 1996.

DANIJEL AUGUSTINOVIĆ,

PU zagrebačka, Zagreb, 19.veljače 1992.

POČIVALI U MIRU!